

resolut. 6. nu. 12. Thefar. supra, lib. 2. quest. 32. nu. 5. Menoch. d. pres. 143. num. 18. Iaso in l. 1. nu. 4. ff. ad Trebellian. Cyriac. tom. 2. controvers. 267. nu. 56. Castill. supra, cap. 58. num. 10. 12. Surd. decis. 193. Gratian. supra, ca. 193. nu. 1. & c. 350. nu. 26. Crass. quest. 36. nu. 2. Gail. d. observat. 146. nu. 8. Spin. d. glos. 13. num. 82. Merlin. d. quest. 151. nu. 5. ubi alii. Ex quibus constat, usufructuarium omnium bonorum teneri ad annua legata, pro quibus directo à legatariis poterit in iudicium trahi, ut ea ex fructibus solvat, dixit supra, nu. 29.

Verf. Ceterum, si legata annua non sint.

42 Legata, quæ annua non sunt, ab hærede petuntur, a quo ex bonis hæreditariis præstantur, Barbosa. in d. l. maritum nu. 21. Thefar. supra, num. 7. Crass. dicit. quest. 36. n. 4. & alii plures proximè laudati: cum quantitatis sint, usufructuarium omnium bonorum concursum prætereundum non potest, licet in legatis aliarum rerum contra magis communiter placeat, ut ostendimus supra, n. 39. quam differentiam notat Crass. ubi proximè, d. n. 4. & 5.

Ibi: Sic dum Alexander in d. l. usufructu.

43 Usufructuarium ex testamento, & legalis, quoad effectum minimè distinguuntur, uterque enim bonis venditis, patitur deminutionem ad solvenda legata, non tamen tenetur ea ex fructibus solvere, nisi sint annua. In eo autem solum differunt, quod legalis, ut pater, potest directo à legatariis conveniri, ipseque bona distrahit, ut satisfaciatur, cum legitimum sit administratori. At usufructuarium ex dispositione hominis pro legatis, quæ annuatim præstantur non sunt, ad iudicium non trahitur, sed patitur ut hæres conventus ex bonis, in quibus habet usufructum, distrahat, quæ sufficiant ad legatorum satisfactionem, Castill. d. c. 58. n. 5. Spin. supra, glos. 13. n. 82. Garcia de expens. c. 11. n. 6. Tusch. de V. concl. 321. n. 21. Morl. d. q. 2. n. 4.

Verf. Scribit sane Alexander.

44 Alexandri assertio videtur accipienda, cum plus legatum est, quam bona patiuntur, & ad deductionem falcidie omnium legatorum computatio fit, ut omnia pariter minuantur, quo casu æstimari debet usufructus, ut sciat, pro qua parte minuendus sit; ne propter venditionem bonorum ad solvenda cætera legata majus detrimentum sentiat usufructuarium, quam cæteri legatarii esset detrahenda, usufructus utique pro quarta parte minuetur, atque ita tot bona relinquenda sunt usufructuario, ut pro aliis tribus partibus utilitatem percipiat: quod attendendum admonet Alexander in venditione bonorum ad alia legata solvenda, sed in æstimatione usufructus non est habenda ratio bonorum omnium, sed eorum, in quibus usufructuarium jus est habiturus cum effectu; sic ad computationem faciendam ex valore totius hæreditatis, ultra æs alienum deducenda sunt legata quantitatis integra, & etiam certarum rerum, saltem pro parte dimidia, si in usufructu admittatur concursus; alias integrè sunt deducenda, & ex residuo valor usufructus bonorum, deductis oneribus, computabitur.

Verf. Quod si quandoque.

45 Iuxta præmissa, cum de legis falcidie ratione imponenda tractetur, erit faciendæ taxatio usufructus,

vel, juxta l. cum Titio 55. ff. ad l. falcid. habito respectu ad pretium, pro quo vendi possit; vel juxta l. hæreditatum, 68. eod. tit. inspecta ætate ejus, qui fructurus est; nã computationem, quã maluerit iudex, eligere poterit, Noguerol, ex aliis, alleg. 37. n. 75.

An autem computatio dict. l. hæreditatum, sit observanda in aliis casibus præter legem falcidiam? controvertitur, & non habere locum verius est, sed valorem usufructus, alimentorum, vel census ad vitam, ubi lege taxatus non est, iudicis arbitrio æstimandum, qui tamen regulari poterit juxta computationem dictæ legis, de quo D. Covar. infra, lib. 3. cap. 9. nu. 8. Molin. de primogen. lib. 1. c. 19. nu. 40. Rodrig. de ann. redditib. lib. 1. quest. 5. n. 17. Escob. de ratiocin. lib. 2. comput. 2. à princip. Pinel. in l. 2. part. 3. cap. 4. nu. 32. C. de rescind. vendit. Padilla in Auth. res quæ, nu. 3. C. commun. de legat. Stuar. in l. quoniam in prioribus, ampliat. 7. nu. 9. 10. C. de inoffic. testam. Palac. Rub. in Rubric. de donat. inter: S. 25. à nu. 2.

AD CAPUT III.

De lesione circa pretium contingente. ad interpretationem l. 2. C. de rescind. vendit. late deseritur.

SUMMARIUM.

- 1 Scribentes de l. 2. C. de rescind. vendit. referuntur.
2 Beneficium d. l. 2. omnibus contractibus bonæ fidei commune est.
3 In contractu assecurationis locus est prædicto remedio; item in pretio, quod pro fidejubendo constituitur.
4 Artifices, qui opus aliquod faciendum pro certa quantitate suis expensis suscipiant, eo auxilio non gaudent.
5 Item conductores Regalium reddituum.
6 Pretium rerum quotuplex.
7 Pretium legitimum in indivisibili consistit, & quilibet excessu debet restituere.
8 Pretium naturale triplex, & quare in indivisibili non consistit.
9 De intellectu l. 1. cause 17. §. Idem Pomponius, ff. de minorib. usque ad n. 14.
10 Servitutes juri naturali permisso contrarie sunt.
11 Lesio in emptione quatenus olim & nunc permissa.
12 Pro quacunque lesione circa quantitatem vel qualitatem rei venditæ competit actio lesio.
13 Usura non est vendere summo pretio ad creditum, quod præsentem pecuniam infimo quis esset venditurus.
14 Pretium rei venditæ, ut competat remedium d. l. 2. quo tempore inspiciendum.
15 Pretium rei, quomodo probandum, cum agitur de illo remedio.
16 Quantumcumque excessus ultra dimidiam contractus rescissionem operatur.
17 Testis asserens, contrahentem fuisse ultra dimidiam læsum, non probat, nisi dicti rationem reddiderit.
18 Quid operetur, ubi remedio dict. l. 2. agitur, depositio testis asserentis rem valuisse centum & amplius.
19 Pretium justum rerum ex particulari affectione non constituitur.

- 25 Pretium commune justè exceditur propter affectionem venditoris nolentis res suas distrahere.
26 Declaratur prædicta resolutio.
27 Quid inter valorem, & pretium intersit, & de pretiorum differentia.
28 Pretium justum rebus, ex quo constituitur.
29 Licitum est apud barbaras gentes permutare res vilissimas pro pretiosis, si ab eis hominibus communitè ita æstimentur.
30 Pretium commune, nec augetur, nec minuitur ob sumptus maximos; quibus merces comparatae sunt.
31 Non potest quis tanti vendere, quanti emit ultra communem æstimationem.
32 Pretium commune justè transgreditur venditor propter damnum, quod ex alienatione pecuniariter patitur, aut si compulsus vendat.
33 Pretium justum excedi non potest, quia emptor pecuniarem utilitatem ex re emptæ est percepturus.
34 Res minoris emi potest propter onus, vel periculum annexum, & quid de nomine debitoris.
35 Res vendi potest carius ad creditum, cum periculum amittendi pretium, aut expensæ faciendæ verosimiliter timentur.
36 Valor rei consideratur cum omnibus circumstantiis, ex quibus pretium augeri, aut minui potest.
37 Typographorum error in editione Antuerpiensi Covar. notatur.
38 Pretia rerum, ex quibus circumstantiis augentur, aut minuuntur.
39 Res ita venditioni expositæ, ut eis emptor quaratur, minus valent.
40 An in venditione sub hasta admittatur remedium d. l. 2. & nu. 41.
41 Utilitas pretii rerum inopiam generare solet.
42 Merces victui necessarias dominus, publica urgente necessitate, cogitur justè vendere pretio.
43 Ecclesiastici cogi possunt vendere res victui necessarias justo pretio, tempore publicæ necessitatis, & hoc per Iudices seculares.
44 Contrarium, scilicet non posse compelli per Iudices seculares, traditur, nisi Ecclesiastici Iudices absint, & periculum sit in mora, aut negligenter se gerant.
45 Pretia rerum taxari debent tempore necessitatis publicæ, & quando secus.
46 An liceat vendere, habita fide de pretio, merces carius, quam præsentem pecuniam venderentur si consuetudo sit vendendi ad creditum, & pretium commune sic videndi non excedatur? usque ad nu. 50.
47 De intellectu. cap. in civitate, de illur.
48 Quando liceat ad creditum vendere pro pretio, quod curret tempore solutionis.
49 Non licet vendere ad creditum quanti plurimi res fuerit usque ad certum tempus.
50 Licitum est præsentem pecuniam vendere ultra justum pretium currens, si venditor ad preces emptoris statim distrahat, quod foret servaturus in tempus, quores plus esset valitura.
51 Quomodo justum pretium computatur, quando res venditur carius, quoniam dominus eam esset servaturus in tempus quo plures valeat.
52 Qui merces servaturus est in tempus quo plus verosimiliter valebunt, potest eis ad creditum vendere pro pretio currenti tali mense, vel hebdomada.
53 Potest itidem convenire, ut pretium præsetur currens, cum sibi placuerit intra tempus, ad quod merces servare destinaverit.
54 Faria addit, ad Covar. Tom. I.

- 58 Vendere licet carius, habita fide de pretio, propter lucrum cessans.
59 Licitum est emere, anticipata solutione, infra pretium currens, modò dubium sit; an tempore traditionis plus, vel minus res valitura sit.
60 Quid in Hispania circa emptionem frumenti, anticipata solutione, sit cautum, quidque observetur.
61 Frumentum vetus quomodo licitè detur, ut tantundem ex novo reddatur, & n. 62.
62 Contractus, qui vulgò, Mohatra, dicitur, damnatur.
63 Quando mercator licitè possit merces, quas ad creditum vendit, ab eodem emptore viliori pretio comparare.
64 Vendere carius ob dilationem; aut emere vilius propter anticipationem solutionis.
65 Quando contractus in foro exteriori, vel interiori usurarius censetur, si carius vendatur ad creditum, aut vilius ematur, solutione anticipata, & n. 67.
66 Vendens rem fructiferam, habita fide de pretio, potest justum pretium currens excedere, in fructuum ab emptore percipiendorum, dum non solvit, compensationem.
67 Computatio quomodo faciendæ, ut venditor, vel emptor ultra dimidiam læsus diatur.
68 Quomodo pretii computatio fieri debeat ad lesionem ultra dimidiam.
69 Pretium justum rerum quoad lesionem, quo tempore inspiciendum.
70 Verum recesso contractu ex l. 2. C. de rescind. vendit. fructus debeant restitui per emptorem, venditore agente usque ad n. 79.
71 Emptor agens remedio d. l. 2. fructus restituere debet si venditor velit rem iterum recipere.
72 Remedium d. l. 2. non transit contra tertium possessorem. Limitatur usque ad num. 85.
73 Remedium l. 2. C. de rescind. vend. non competit singulari successori læsi, nisi ei cedatur actio.
74 Venditor læsus ultra dimidiam agit adversus eum, à quo lesionem passus est, etsi rem emptam ille alienaverit.
75 Emptor, qui rem alienavit, in qua læsus ultra dimidiam fuit, nisi rem restituat emptori eligenti contractus rescissionem, nihil consequetur.
76 Intra quod tempus remedium d. l. 2. extinguatur.
77 Variè apud diversas Provincias tempus ad rescindendos contractus præscriptum est.
78 Exclusus tempore à remedio d. l. 2. nec excipiendo, illud proponere valet.
79 Persona privilegiata in Hispania ultra quadriennium agunt ad rescissionem.
80 Enormissimè læsus etiam ad triginta annos adversus contractum venire potest.
81 Minor propter lesionem ultra dimidiam, ubi solemnitas juris non intervenerunt, usque ad tricennium rescissionem petens auditur, & de aliis casibus remissive.
82 Quandiu reus in iudicio recessivo contractus eligere possit, ab eo resilire, aut pretium supplere.
83 De jure Regio, qui absque lesione ultra dimidiam bona fide emit, ab eo, qui ultra dimidiam alium læsit, à primo venditore conveniri non potest.

AD l. 2. C. de rescindend. venit. videndi sunt, late scribentes, Arias Pinell. Anton. de Padilla.

